

Aardgasvrij wonen

Bewonerspanel Maartpeiling 2019

Inleiding

Aardgasvrij wonen

Wereldwijd zijn afspraken gemaakt om de CO₂-uitstoot te verminderen. De Nederlandse overheid heeft hierover afspraken gemaakt in het klimaatakkoord van Parijs. In 2050 moet de energievoorziening in Nederland helemaal duurzaam zijn. Dit betekent dat ook alle Utrechtse woningen en gebouwen op den duur op een andere energiebron dan aardgas worden aangesloten. De gemeente kijkt samen met bewoners en samenwerkingspartners welke oplossing het best past in een gebied.

De gemeente Utrecht werkt aan een plan waarin staat welke wijk wanneer van het aardgas afgaat en wat mogelijke duurzame alternatieven zijn. Bewoners die nu nog aardgas gebruiken, stappen uiteindelijk allemaal over op nieuwe manieren om te koken en te verwarmen.

1.788 Utrechters over aardgasvrij wonen

De gemeente wil graag weten hoe bewoners aankijken tegen deze ontwikkelingen. Daarom hebben we de deelnemers van het digitale Bewonerspanel in maart 2019 een aantal vragen voorgelegd over aardgasvrij wonen. Hoe kijken bewoners aan tegen mogelijke alternatieven voor aardgas en wat vinden zij belangrijk bij de keuzes die zij maken voor hun eigen woning? In deze rapportage vindt u de resultaten van de peiling.

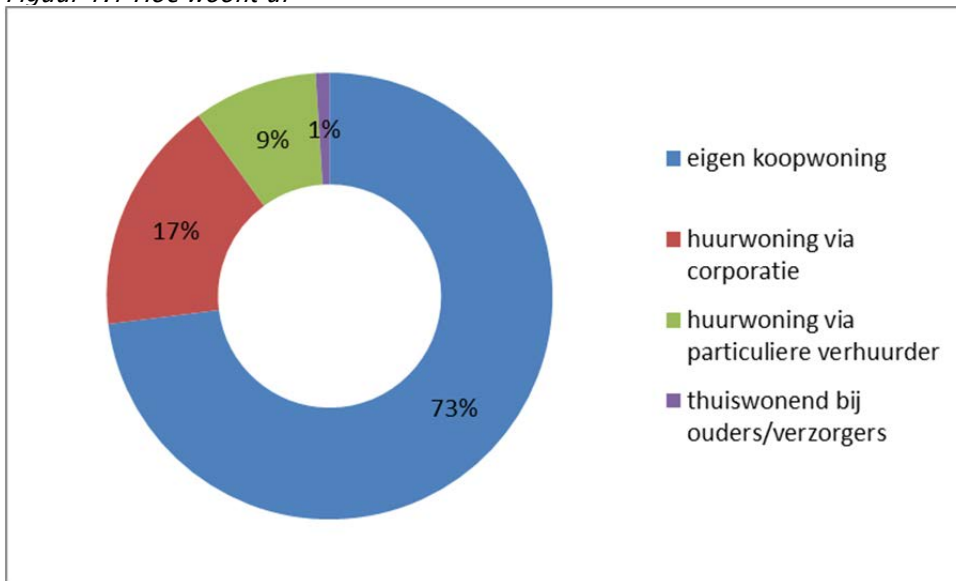
Het Bewonerspanel telt 6.658 leden. Daarvan hebben 1.788 leden de vragenlijst (grotendeels) ingevuld. Dat is een respons van 27%. Vergeleken met de Utrechtse bevolking heeft het Bewonerspanel een oververtegenwoordiging aan hoogopgeleiden en Utrechters zonder migratieachtergrond. Jongeren zijn juist ondervertegenwoordigd. De resultaten zijn daardoor niet zondermeer te vertalen naar de (gemiddelde) mening van de Utrechter, maar geven wel een goede indicatie. Meer informatie over het Bewonerspanel Utrecht vindt u op de website www.utrecht.nl/bewonerspanel.

1 Woonsituatie

Driekwart van de deelnemers woont in een koopwoning

Bijna driekwart van de deelnemers aan het Bewonerspanel (73%) woont in een eigen koopwoning. Een derde deel van deze groep (35%) is lid van een Vereniging van Eigenaren (VvE). 17% huurt een woning via een woningcorporatie, 9% huurt via een particuliere verhuurder. 1% woont nog thuis bij ouders of verzorgers.

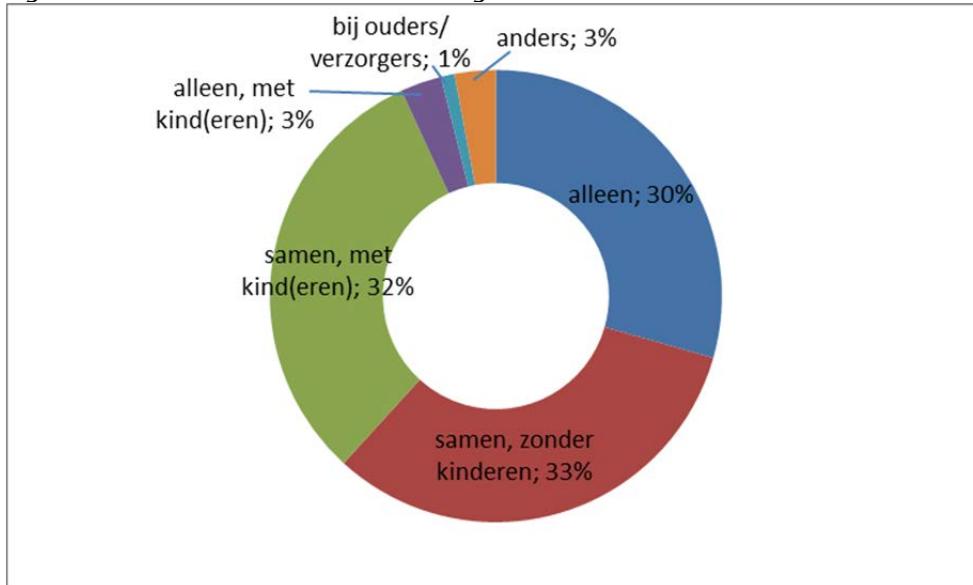
Figuur 1.1 Hoe woont u?

Twee derde woont samen, met of zonder kinderen

Een derde deel van de deelnemers (33%) woont samen zonder kinderen. Eveneens een derde deel (32%) woont samen met een partner en één of meerdere kinderen. 30% woont alleen. 3% is alleenstaand met één of meerdere kinderen en 1% woont in bij ouders of verzorgers. Samenwonenden zonder kinderen huren relatief vaak via een particuliere verhuurder. Stellen met kinderen hebben relatief vaak een eigen koophuis. Alleenstaanden huren vaker dan gemiddeld via een woningcorporatie.

Figuur 1.2 Met wie woont u in uw woning?

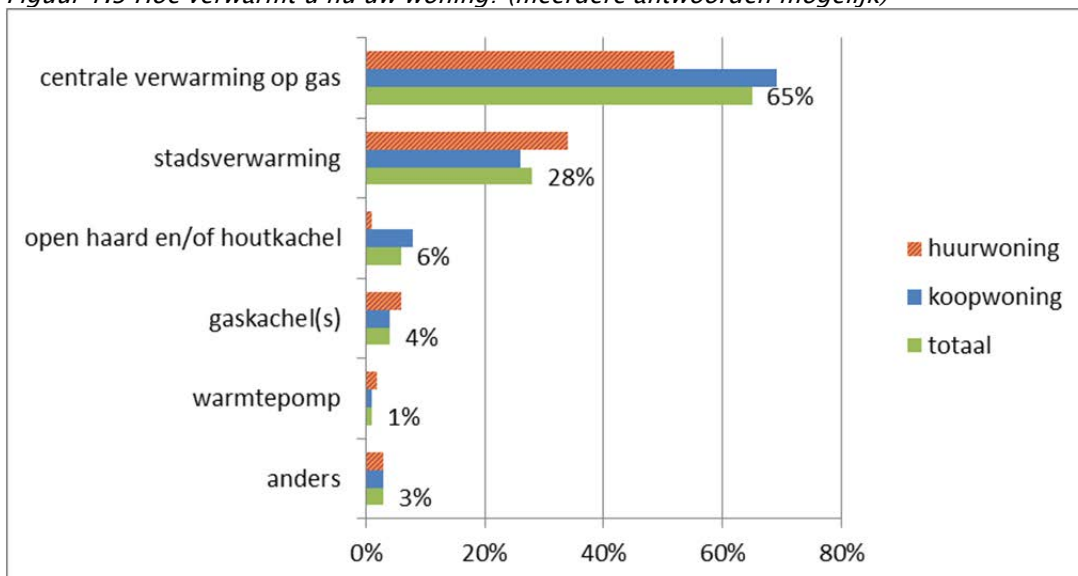

Twee derde maakt gebruik van centrale verwarming op gas

Twee derde deel van de deelnemers aan het bewonerspanel (65%) maakt voor de verwarming van hun woning op dit moment nog gebruik van een centrale verwarming op gas. 28% heeft stadsverwarming. 6% beschikt in de woning over een open haard en/of houtkachel, terwijl 4% één of meerdere gaskachels heeft. 3% geeft aan de woning op andere wijze te verwarmen. Genoemd worden hierbij o.a. elektrisch verwarmen, infrarood, collectieve verwarming, blokverwarming en warmte-koudeopslag (WKO).

Bewoners van huurwoningen (van corporaties of particulier; 34%) zijn iets vaker aangesloten op stadsverwarming dan eigenaren van koopwoningen (26%). Bewoners van koopwoningen (69%) maken vaker dan huurders (52%) gebruik van centrale verwarming op gas en hebben ook wat vaker een open haard of houtkachel (8% van de huiseigenaren tegenover 1% van de huurders).

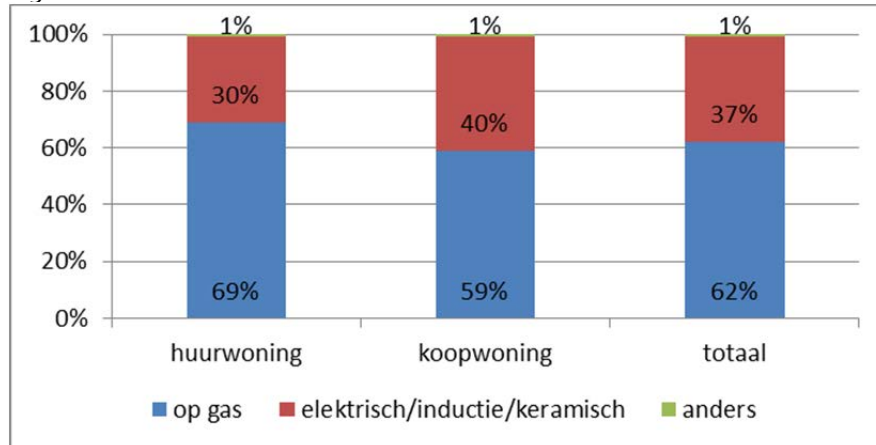
Figuur 1.3 Hoe verwarmt u nu uw woning? (meerdere antwoorden mogelijk)

62% kookt op gas

Zes van de tien deelnemers aan het bewonerspanel (62%) koken op gas. 37% maakt gebruik van elektrisch, inductie- of keramisch koken. 1% van de deelnemers maakt overwegend gebruik van een combinatie van gas en elektrisch. Utrechters met een huurwoning (corporatie of particulier) koken met 69% wat vaker op gas en hebben wat minder vaak een elektrische, inductie- of keramische kookplaat (30%).

Figuur 1.4 Hoe kookt u?

Driekwart van de deelnemers maakt gebruik van aardgas in huis

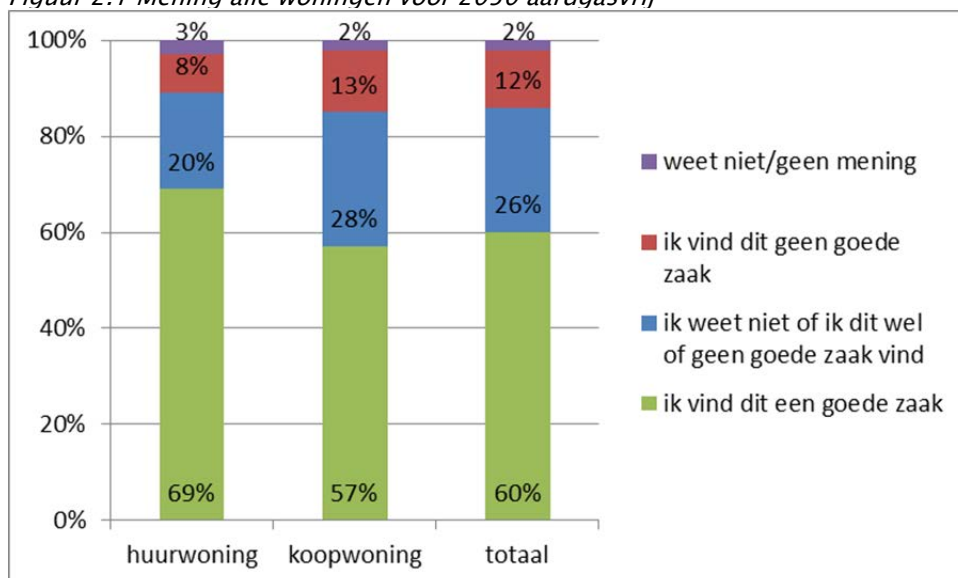
Wanneer we gas voor verwarming van de woning (cv of gaskachel) en kookgas bij elkaar optellen, blijkt dat driekwart van de panelleden (76%) in hun woning nog gebruik maakt van aardgas. Tussen eigenaren van een koopwoning (76% gas) en huurders van een corporatie- of particuliere woning (74% gas) zien we wat dit betreft nauwelijks verschil.

2 Mening aardgasvrij

Zes van de tien deelnemers vinden aardgasvrij 'een goede zaak'

We hebben de deelnemers aan het Bewonerspanel gevraagd wat zij ervan vinden dat alle woningen in Utrecht, net als in de rest van Nederland, vóór 2050 aardgasvrij worden. Zes van de tien deelnemers (60%) geven aan dit een goede zaak te vinden. Een kwart (26%) weet nog niet of zij dit wel of geen goede zaak vinden, 12% vindt dit géén goede zaak. De overige 2% weet nog niet wat zij ervan vinden of heeft geen mening. Bewoners van huurwoningen (van corporaties of particulier) staan met 69% iets positiever tegenover het gasvrij maken van alle woningen dan eigenaren van koopwoningen (57%).

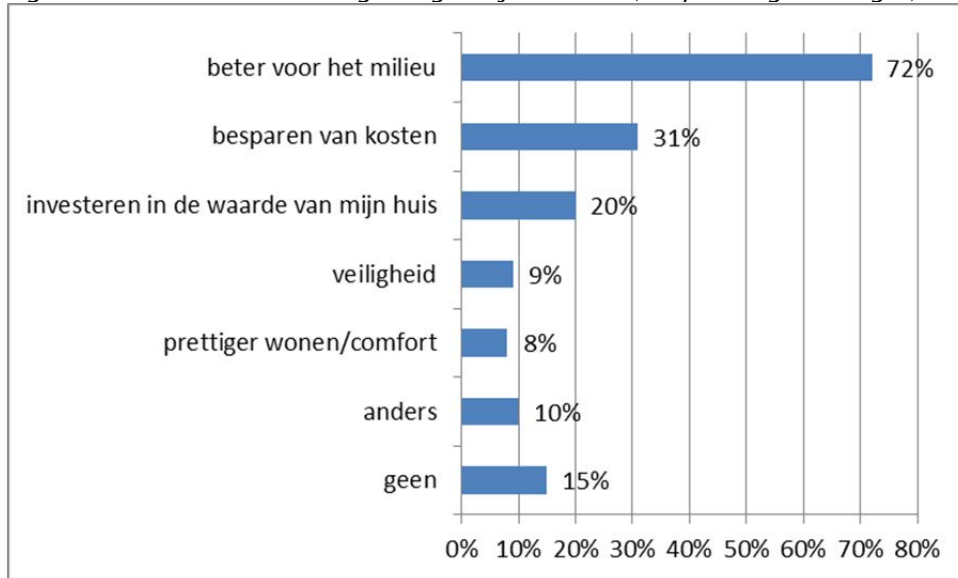
Figuur 2.1 Mening alle woningen vóór 2050 aardgasvrij

Milieu belangrijkste drijfveer voor aardgasvrij maken van woning

Bewoners van koopwoningen die op dit moment nog gas gebruiken voor het verwarmen van hun woning en/of voor koken, hebben we gevraagd wat voor hen redenen zijn om hun woning aardgasvrij te maken. Het overgrote deel (72%) noemt hierbij 'beter voor het milieu'. 31% noemt als reden het besparen van kosten, 20% het investeren in de waarde van het huis. Minder genoemd worden veiligheid (9%) en prettiger wonen/comfort (8%). 10% noemt andere redenen, waaronder vooral 'dat het verplicht wordt/dat zij geen andere keuze hebben', de situatie in Groningen en onafhankelijkheid van buitenlandse energiebronnen. 15% geeft aan geen redenen te kunnen bedenken waarom zij hun woning aardgasvrij willen maken.

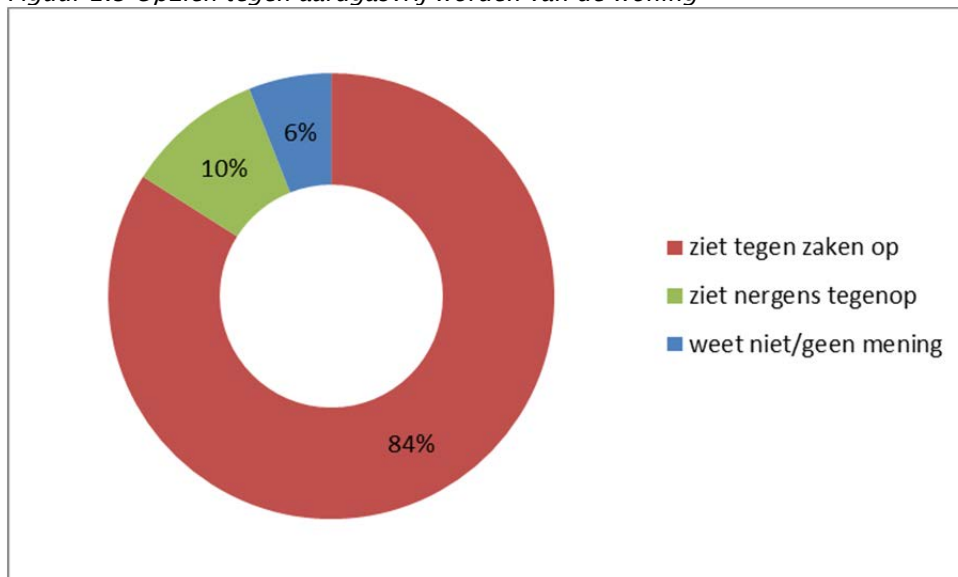
Figuur 2.2 Redenen om woning aardgasvrij te maken (koopwoningen met gas)

84% van de panelleden ziet op tegen het aardgasvrij worden van de woning

We hebben de panelleden die gebruik maken van gas gevraagd waar zij het meest tegenop zien bij het aardgasvrij worden van hun woning. 84% geeft aan tegen bepaalde zaken op te zien. 10% geeft aan nergens tegenop te zien. De overige 6% weet (nog) niet of zij opzien tegen het aardgasvrij worden van de woning of heeft hier geen mening over. Bewoners van koopwoningen (90%) zien vaker op tegen zaken dan bewoners van huurwoningen (68%). 22% van de huurders geeft aan nergens tegenop te zien bij het aardgasvrij worden van de woning. Van de woningeigenaren zegt 6% nergens tegenop te zien.

Figuur 2.3 Opzien tegen aardgasvrij worden van de woning

Kosten en 'gedoe' voornaamste zorgen bij aardgasvrij worden van woning

Iets meer dan de helft van de bewoners met aardgas in huis noemt 'kosten' als punt waar zij het meest tegenop zien bij het aardgasvrij worden van hun woning. Zij denken dat zij hierdoor voor hoge kosten zullen komen te staan. Een kwart van de bewoners met aardgas geeft aan het meest op te zien tegen verbouwingen aan hun woning en het 'gedoe' dat dit met zich meebrengt. Verder noemen bewoners de onduidelijkheid rond dit onderwerp. Zij weten niet goed uit welke alternatieven zij kunnen kiezen voor hun woning en waar zij goed aan doen. Ook het niet meer kunnen koken op gas is een punt van zorg. Daarnaast geven de panelleden aan dat ze verwachten dat het alternatief voor gas zorgt voor ruimteverlies in huis en dat de nieuwe apparaten meer geluid maken. Comfortverlies is ook een zorgpunt.

'Tegen de kosten die ik niet kan dragen.'

'Ik denk dat alternatieve oplossingen nog niet voldoende uitontwikkeld zijn, en daardoor nog relatief duur. Daarnaast is het gewoon veel 'gedoe' denk ik. Aardgas is erg praktisch en ik heb mijn twijfels bij alle alternatieven.'

'Wat zijn de mogelijkheden van een ander (aardgasvrij) systeem en wat zijn de bijbehorende kosten? Welke verschillende apparaten zijn er en wat zijn de verschillen? Wat moet er aan mijn huis gebeuren (leidingen trekken, breken etc.)? Wie kan het installeren?'

'Koken op gas is gewoon fijn, goed te reguleren. Zou voor geen goud anders willen. Ook andere alternatieven zijn niet geweldig voor het milieu. Verdere vervanging van gas prima maar niet voor koken.'

'(..) waar ik tegenop zie is: (te) hoge kosten, ruimteverlies door allerlei nieuwe apparaten, tegenvallend comfort bij verwarmen en koken, enorme verbouwingstijd en -chaos, en uiteindelijk het idee dat het alsnog weinig oplevert voor het klimaat, aangezien je nog steeds (heel veel) elektriciteit nodig hebt.'

Bewoners willen vooral een positieve bijdrage aan het milieu leveren

We hebben de panelleden die gebruik maken van gas gevraagd waar zij naar uitkijken bij het aardgasvrij worden van hun woning. Bijna de helft van de panelleden ziet ook positieve kanten aan de overstap naar een duurzame energievoorziening. Zij noemen als belangrijkste punten een positieve bijdrage aan het milieu en de verduurzaming, en een kleinere CO₂-footprint. Ongeveer 10% van de bewoners zegt te hopen op een lagere energierekening. Een grotere veiligheid door het niet meer gebruiken van gas en meer wooncomfort worden ook genoemd als positieve punten.

'Het is beter voor het milieu en voor het behalen van de klimaatdoelen. Dat vind ik fijn.'

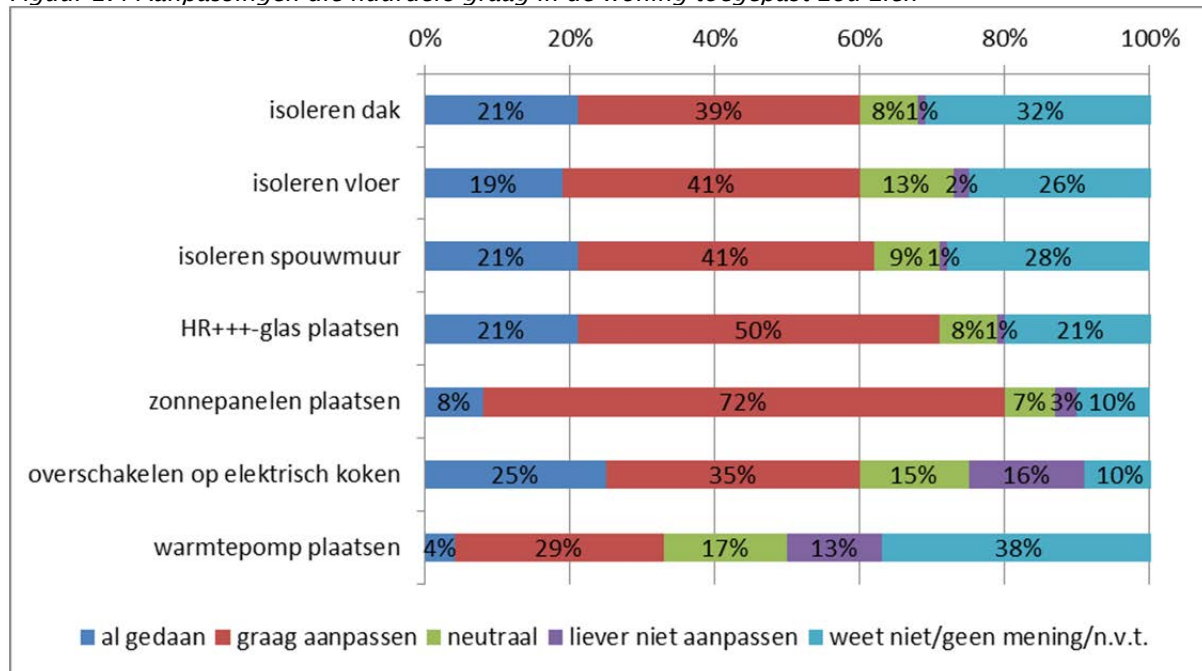
'Lage energierekening, comfort in huis en goede gecontroleerde monitoring en aansturing van het binnenklimaat.'

'Gas is eigenlijk best wel gevaarlijk, geen zorgen meer dat je het gas aan hebt laten staan.'

Overgrote deel huurders staat positief tegenover duurzame aanpassingen aan de woning

Eén op de vijf bewoners van huurwoningen (van corporaties of particulier) heeft in zijn of haar woning al een geïsoleerd dak (21%), geïsoleerde vloeren (19%), geïsoleerde spouwmuren (21%) en/of HR+++-glas (21%). Vier van de tien huurders zien graag dat hun dak (39%), vloer (41%) en/of spouwmuren (41%) geïsoleerd worden. 50% van de huurders zou graag HR+++-glas in hun woning krijgen. Slechts een enkeling (1% à 2%) heeft dergelijke aanpassingen liever niet. 8% van de huurders heeft op dit moment al zonnepanelen. Nog eens 72% zou graag zonnepanelen krijgen. Over elektrisch koken en warmtepompen zijn de meningen verdeeld. Een kwart van de huurders (25%) kookt inmiddels elektrisch. Een derde deel (35%) wil overgaan op elektrisch koken, terwijl 16% dit liever niet wil aanpassen. 4% van de huurders in het Bewonerspanel beschikt over een warmtepomp in de woning. 29% zou wel een warmtepomp willen, 13% liever niet. Vier van de tien huurders (38%) geven aan niet te weten of zij een warmtepomp willen.

Figuur 2.4 Aanpassingen die huurders graag in de woning toegepast zou zien

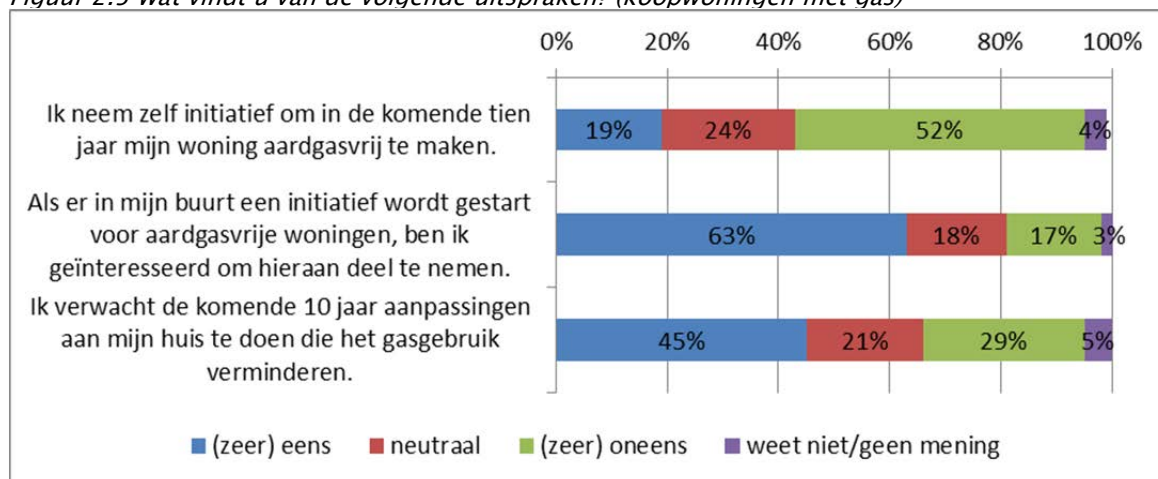
Huiseigenaren haken het liefst aan bij een aardgasvrij-initiatief in de buurt

Eén op de vijf bewoners (19%) van koopwoningen met een gasaansluiting is van plan om zelf initiatief te nemen om zijn of haar woning in de komende tien jaar aardgasvrij te maken. De helft van de huiseigenaren (52%) is niet van plan om zelf initiatief te nemen, een kwart (24%) oordeelt neutraal.

Als er in de buurt een initiatief wordt gestart voor aardgasvrije woningen, is 63% van de huiseigenaren geïnteresseerd om hieraan deel te nemen. 17% is hierin niet geïnteresseerd, 18% oordeelt neutraal.

Bijna de helft van de huiseigenaren (45%) verwacht in de komende tien jaar aanpassingen aan hun huis te doen die het gasgebruik verminderen. 29% denkt dergelijke aanpassingen niet te doen, 21% oordeelt neutraal.

Figuur 2.5 Wat vindt u van de volgende uitspraken? (koopwoningen met gas)

Meerderheid huiseigenaren deed al aanpassingen aan woning of staat hiervoor open

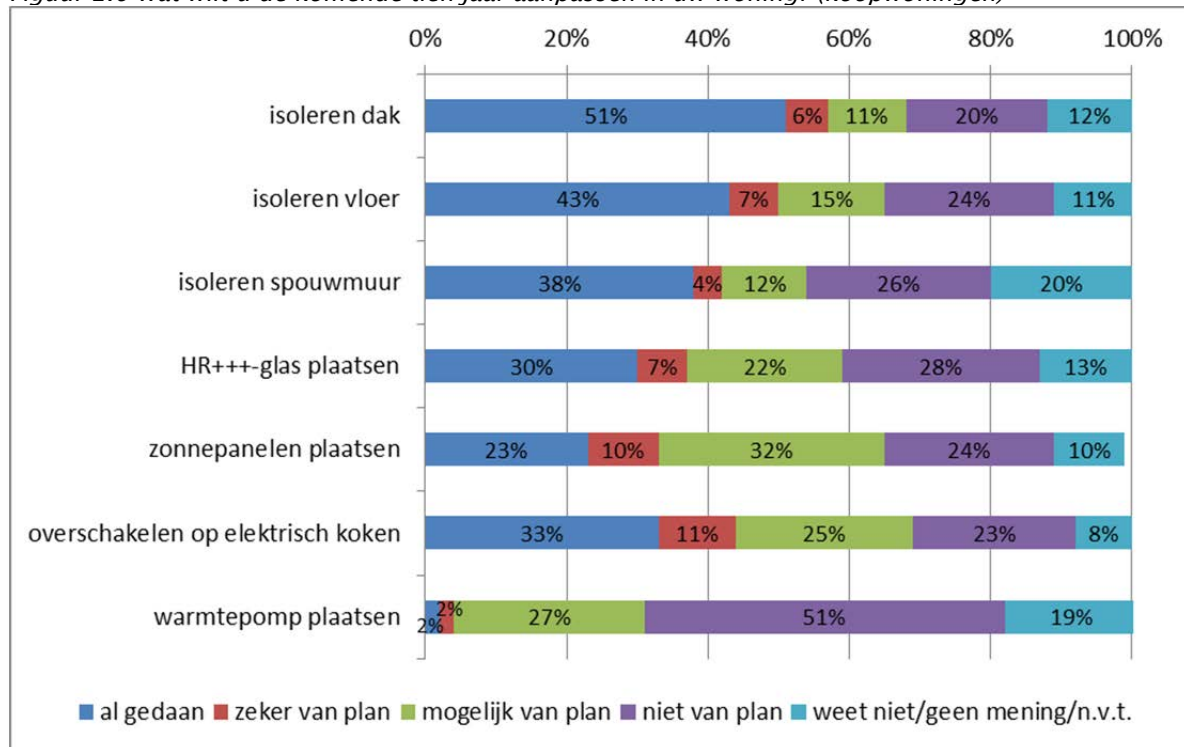
De helft van de panelleden met een koopwoning (51%) heeft inmiddels het dak van de woning geïsoleerd. 43% van de huiseigenaren heeft de vloer geïsoleerd, 38% de spouwmuren en 30% heeft inmiddels HR+++-glas in de woning geplaatst. Ongeveer 6% van de huiseigenaren is zeker van plan in de komende tien jaar isolerende maatregelen te nemen. 10% tot 20% geeft aan dit mogelijk van plan te zijn. Ongeveer een kwart van de huiseigenaren is niet van plan isolerende aanpassingen aan de woning te doen.

Bijna een kwart van de woningbezitters heeft zonnepanelen op het dak geplaatst. 10% wil dit in de komende jaren zeker gaan doen, 32% wil misschien zonnepanelen plaatsen. Een kwart van de woningbezitters (24%) is dit niet van plan.

Een derde deel van de woningbezitters (33%) kookt inmiddels elektrisch. 11% is zeker van plan om in de komende tien jaar over te stappen op elektrisch koken, 25% wil dit misschien. 23% is niet van plan om over te stappen op elektrisch koken.

De warmtepomp is duidelijk een minder bekend alternatief. 2% van de huiseigenaren heeft op dit moment al een warmtepomp. 2% is zeker van plan in de komende tien jaar een warmtepomp aan te schaffen, terwijl 27% dit misschien van plan zegt te zijn. De helft van de huiseigenaren (51%) ziet een warmtepomp echter niet zitten.

Figuur 2.6 Wat wilt u de komende tien jaar aanpassen in uw woning? (koopwoningen)

Behoeftte aan financiële tegemoetkoming, duidelijkheid en initiatief

We hebben de panelleden die gebruik maken van gas gevraagd wat zij van de gemeente nodig hebben bij het aardgasvrij worden van hun woning. Naast financiële ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld subsidies of leningen, geven de panelleden aan behoefte te hebben aan duidelijkheid. Bijvoorbeeld goede informatie over de mogelijke alternatieven voor gas en duidelijkheid over de planning. Eigenaren van oudere woningen die moeilijk te isoleren zijn, hebben behoefte aan informatie over alternatieven voor hun specifieke situatie. De panelleden geven ook aan graag te zien dat de gemeente initiatieven voor hun buurt opstart, waarbij zij kunnen aanhaken.

‘Zou wel graag een tegemoetkoming in de kosten ontvangen.’

‘Vooral informatie over de alternatieven en over het tijdspad. Initiatief nemen om de wijk aardgasvrij te maken, waarbij bewoners keuzes tussen verschillende opties kunnen maken. Ik vind het niet zinvol om ieder huishouden hier alleen mee te laten worstelen. Bovendien denk ik dat het voor iedereen goedkoper is als aanpassingen per wijk gebeuren.’

‘Initiatieven om bij aan te sluiten. Ik zie op tegen alles zelf uitzoeken.’

‘Bij wijze van spreken van deur tot deur gaan om samen met huiseigenaren te inventariseren welke maatregelen wanneer tegen welke kosten genomen kunnen worden met welk materiaal, en daarbij meteen een financieel plaatje en zo nodig meteen aanbod voor lening tegen gunstige voorwaarden. Het moet veel makkelijker gaan dan nu. Ik ben dagen nu bezig om vast te stellen of en hoe mijn huis (en die van mijn burens in de straat) beter geïsoleerd kan worden, en welk type en merk ventilatiewarmtepomp (met of zonder boiler) het beste is als hybride tussenoplossing tot mogelijk geheel overschakelen op warmtepomp of eventueel aanleg stadsverwarming in de wijk. Ga aan de slag gemeente! Jullie zijn te onzichtbaar in dit dossier.’

‘Goede en efficiënte stadsverwarming. Warmtepomp heeft alleen zin bij zeer goed te isoleren woning en dat is mijn woning niet.’

Bewoners worden het liefst geïnformeerd via website, mail of bijeenkomst

De panelleden met een gasaansluiting worden het liefst geïnformeerd over het aardgasvrij maken van hun woning via een website (49%), of via de mail (47%). Vier op de tien panelleden (42%) hebben behoefte aan een bijeenkomst over dit thema, 34% gaat graag persoonlijk in gesprek. 31% ontvangt graag een online nieuwsbrief, 28% een nieuwsbrief per post. 20% zou graag eens een kijkje nemen in een aardgasvrije voorbeeldwoning. Aan informatie op straat of in een winkelcentrum in de buurt (8%), via social media (5%) en telefonisch (2%) is minder behoefte. Onder ‘anders’ noemen verschillende bewoners nog informatie via de Vereniging van Eigenaren (VvE).

*Figuur 2.7 Hoe wordt u het liefst geïnformeerd over het aardgasvrij maken van uw woning?
(woningen koop en huur met gas)*

